

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa K.B.
przeciwko S.M.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 lutego 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...)
na rzecz adwokata F.K. kwotę 480 (czterysta osiemdziesiąt)
złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
pозwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające

jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecnictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dopuszczająca skargę kasacyjną, a zachodzi jednocześnie wada powodująca nieważność postępowania, to która z tych przesłanek jest *lex specialis*, nieważność postępowania czy wartość przedmiotu zaskarżenia.

Brak jakiegokolwiek związku między przedstawionym Sądowi Najwyższemu zagadnieniem prawnym, a rozstrzygnięciem sprawy w której wniesiono skargę, skoro w orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawie, w której powód domaga się jedynie roszczeń majątkowych wynikających z naruszenia dóbr osobistych decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., II CSK 816/15, nie publ.). Skarżąca zakwestionowała wyrok Sądu drugiej instancji uwzględniający roszczenia majątkowe, jak i niemajątkowe wynikające z naruszenia dóbr osobistych, skarga kasacyjna jest zatem dopuszczalna, bez względu na

wskazaną w niej wartość przedmiotu zaskarżenia dla roszczeń majątkowych. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na wątpliwości, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego stosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, nie publ.). Nie ma żadnych wątpliwości, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia lub przedmiot sprawy (art. 398² i 519¹ k.p.c.), a nie podstawy na których została oparta.

Skarżąca opierając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pozbawieniu jej możliwości obrony swoich praw poprzez zaniechanie przesłuchania jej w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w miejscu jej zamieszkania, nie uwzględniła, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie jest przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualna nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, a jedynie przed sądem drugiej instancji (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998 Nr 5, poz. 81, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, nie publ. i z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, nie publ.). Wskazuje się, że nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji może być wzięta pod uwagę przez Sąd Najwyższy, jeżeli skarżący w ramach podstawy kasacyjnej przewidzianej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., wskaże ją jako naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Ze skargi kasacyjnej nie wynika, by skarżąca w ramach tej podstawy procesowej taki zarzut postawiła, a mógłby być on badany jedynie w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, sam w sobie nie stanowi natomiast przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12, nie publ.).

Natomiast oczywistej zasadności skargi skarżąca upatrywała w rażącym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny przepisów, ujętych w jej podstawach. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zostało ograniczone do konstatacji, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na podniesione w jej podstawie zarzuty. Skarżąca nie uwzględniła, że skarga kasacyjna winna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie

musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Skarżąca winna była podać argumenty wykazujące, iż rzeczywiście skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i w czym - w jej ocenie - wyraża się ta „oczywistość”, a czego nie uczyniła. Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca oczekuje w istocie od Sądu Najwyższego oceny podstawy skargi w ramach instytucji „przedsądu”, co jest niedopuszczalne.

Zauważenia wymaga, że pozwana w toku dwuinstancyjnego postępowania była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosek o jej przesłuchanie w charakterze strony został pominięty z uwagi na dwukrotne nieusprawiedliwione niestawiennictwo, co nie zostało zakwestionowane w trybie art. 162 k.p.c. (k. 173 verte). Natomiast niemożność uzyskania zaświadczenia lekarza sądowego (art. 214¹ § 1 k.p.c.), która to instytucja została wprowadzona celem wykluczenia nadużywania uprawnień procesowych przez strony postępowania, nie została w żaden sposób wykazana. Koszty wystawiania zaświadczeń są finansowane z budżetu państwa, sytuacja majątkowa skarżącej korzystającej ze zwolnienia od kosztów sądowych, nie mogła stać na przeszkodzie jego uzyskaniu (art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 15 czerwca 2007r. o lekarzu sądowym, Dz. U. Nr 123, poz. 849, z późn. zm.). W konsekwencji analiza wniosku i jego lakonicznej argumentacji, na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 3 i § 14 ust. 1 pkt 2 oraz § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016, poz. 1714).

